

JAVNA USTANOV
MORE I KRŠ

PRIRODOSLOVNI MUZEJ
I ZOOLOŠKI VRT - Split

FLORA ZNAČAJNOG KRAJOBRAZA „PROLOŠKO BLATO“ (DALMACIJA, HRVATSKA)

Vladović D.¹, Hruševan D.², Ževrnja N.¹, Mekinić S.³, Piasevoli G.³, Jukić B.³, Vrtral L.¹ & Milat T.¹

¹ Prirodoslovni muzej i zoološki vrt Split, Kolonabatovčevu šetalište 2, 21000 Split, Hrvatska (dohrje prirodoslovni.hr, neđljko@prirodoslovni.hr, lucija.simic@gmail.com, tino.milat@prirodoslovni.hr)

² Sveučilište u Zagrebu, Prirodoslovno-matematički fakultet, Botanički zavod, Maruličev trg 9a, HR-10000, Zagreb, Hrvatska (dario.hrushevare@biol.pmf.hr)

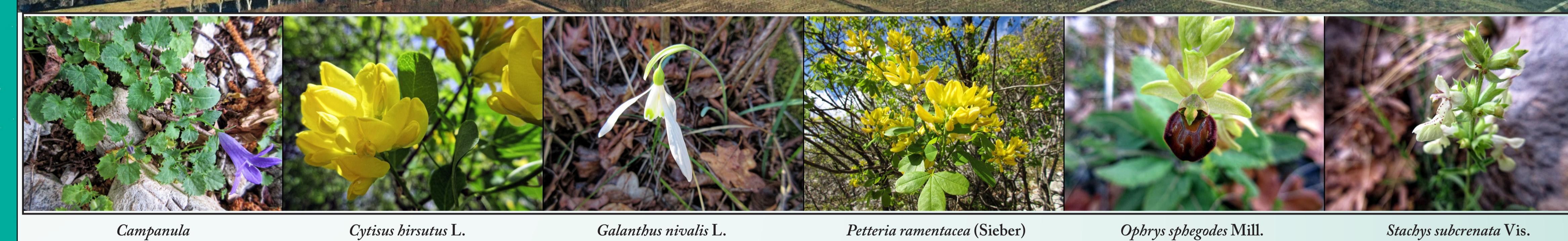
³ Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Splitsko-dalmatinske županije „More i Krš“, Prizlaž bráće Kalterma 10, 21000 Split, Hrvatska (gvido.piasevoli@moreikrs.hr, stjepan.mekinic@moreikrs.hr, branimir.jukice@moreikrs.hr)

Slika 1.
Geografski položaj značajnog krajobrazu „Prološko blato“

UVOD

Područje „Prološko blato“, ukupne površine od 10,24 km², zaštićeno je 1971. godine u kategoriji značajnog krajobraza. Zaštićeno (istraživano) područje obuhvaća nekoliko dubokih jezera u kršu, nekoliko vrtaca, tzv. suhih jezera te predio s poplavnim poljem (Sl. 1) u kojem se nalazi i nešto obradivih površina. Lokvičićko, Knezovića i jezero Galipovac zajedno s „Prološkim blatom“ tvore jedinstvenu cjelinu. Sustavna istraživanja flore i faune nisu zabilježena, a usputni podaci mogu se pronaći u literaturi.

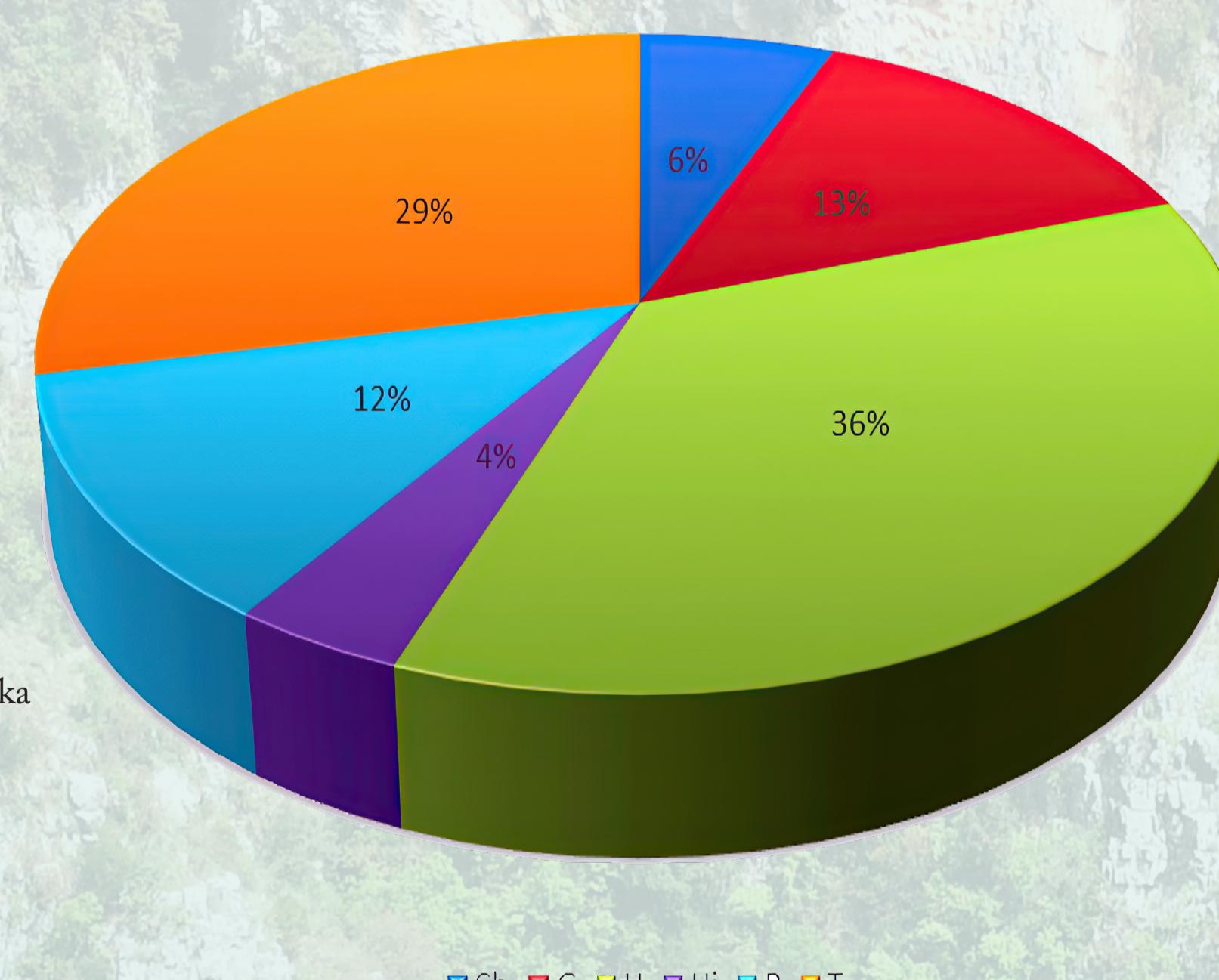

C. Campanula portenschlagiana Schult. Cytisus hirsutus L. Galanthus nivalis L. Petteria ramentacea (Sieber) C. Presl Ophrys sphegodes Mill. Stachys subcrenata Vis.

MATERIJAL I METODE RADA

U ovom radu pribrojene su biljne svojstve koje se u literaturi navode za značajni krajobraz „Prološko blato“, kao i one koje smo po prvi put zabilježili. Popis imena je uskladen s bazom podataka Flora Croatica (Nikolić, 2022), a determinacija svojti izvršena je pomoću standardnih florističkih djela: Tutin i sur. (1964-1980), Tutin i sur. (1993), Pignatti (1982), Domac (1994) i Nikolić (2019-2020). Ugrožene svojte su definirani u skladu s Nikolić i Topić (2005). Životni oblik je određen prema: Horvat (1949) i Pignatti (1982): Ch-Chamaephyta, G-Geophyta, T-Therophyta, H-Hemicryptophyta, P-Phanerophyta, Hi-Hydrophyte, a oznaka flornog elementa prema Horvatić (1963), Horvatić i sur. (1967/1968), Ilijanić (1970), Regula-Bevilacqua i Ilijanić (1984), Milović (2002), Šolić (1993) i Vladović (1994), Ruščić (2010):

1. opće-mediteranske biljke
2. zapadno-mediteranske biljke
3. istočno-mediteranske biljke
4. ilirsko-južnoeuropeiske biljke
5. ilirsko-jadranske endemične biljke
6. ilirsko-apeninske biljke
7. mediteransko-atlantske biljke
8. europejsko-mediteranske biljke
9. mediteransko-pontske biljke
10. ilirsko-balkanske endemične biljke
11. južnoeuropejsko-mediteranske biljke
12. južnoeuropejsko-pontske biljke
13. južnoeuropejsko-montane biljke
14. južnoeuropejsko-atlantske biljke
15. biljke istočno-europskog pontskog flornog elementa
16. biljke jugoistočno-europskog flornog elementa
17. biljke srednje-europskog flornog elementa
18. biljke europskog flornog elementa
19. biljke eurasijskog flornog elementa
20. cirkumholarktičke biljke
21. biljke široke rasprostranjenosti
22. kultivirane i adventivne biljke

Slika 2.
Zastupljenost životnih oblika biljaka u flori značajnog krajobrazu „Prološko blato“

Tablica 1. Porodica biljaka i broj svojti unutar porodice u značajnom krajobrazu „Prološko blato“

Porodica	Broj svojti
Fabaceae	70
Poaceae	59
Asteraceae	50
Lamiaceae	41
Brassicaceae	34
Rosaceae	26
Cichoriaceae	23

Tablica 4. Raščlanjenje južnoeuropejskog flornog elementa u flori značajnog krajobrazu „Prološko blato“

	Broj svojti
Južnoeuropejsko-mediteranske biljke	82
Južnoeuropejsko-pontske biljke	13
Južnoeuropejsko-montane biljke	3
Južnoeuropejsko-atlantske biljke	1
UKUPNO	99

Tablica 2. Zastupljenost flornog elementa u flori značajnog krajobrazu „Prološko blato“

Florni element	Broj svojti	%
Mediterranski	214	32,6
Širokog rasprostranjenja	113	17,2
Južnoeuropski	99	15,1
Eurazijski	78	11,9
Europski	45	6,9
Cirkumholarktički	42	6,4
Kultivirani i adventivni	32	4,8
Srednjeeuropski	16	2,4
Jugoistočneuropski	15	2,3
Istočneuropski pontski	2	0,3
Ilirsko-balkanski	1	0,1
UKUPNO	657	100

Tablica 3. Raščlanjenje mediteranskog flornog elementa u flori značajnog krajobrazu „Prološko blato“

	Broj svojti
Opće-mediteranske biljke	115
Ilirsko-jadranske endemične biljke	38
Istočno-mediteranske biljke	15
Mediterransko-atlantske biljke	12
Meditersko-pontske biljke	11
Ilirsko-apeninske biljke	10
Ilirsko-južnoeuropejske biljke	6
Europsko-mediteranske biljke	4
zapadno-mediteranske biljke	3
UKUPNO	214

REZULTATI I RASPRAVA

Taksonomska analiza

Za istraživanje područje ukupno je registrirana 657 biljnih svojti. Od tog broja 292 svojte su po prvi puta registrirane za istraživanje područje značajnog krajobrazu „Prološko blato“. Sve biljne svojte smještene su u 98 porodica u okviru kojih je registrirano 366 biljnih rođava. Svojstva najbogatije porodice prikazane su u Tab. 1.

Analiza flornih elemenata i životnih oblika

Za registrirane biljne svojte u značajnom krajobrazu „Prološko blato“ ustanovljeno je najveći broj i relativnu zastupljenost svojti mediteranskog flornog elementa. Slijede ga po broju svojti i relativnoj zastupljenosti, biljke širokog rasprostranjenja, biljke južnoeuropejskog flornog elementa i druge prikazane u tab. 2.

Ako mediteranski florni element (tab. 3) raščlanimo, vidimo da u okviru njega u značajnom krajobrazu „Prološko blato“ najviše svojti pripada opće-mediteranskim biljkama, a slijede ilirsko-jadranske endemične biljke. Prema Nikolić i Topić (2005), najviše u ilirsko-jadranskim endemičnim biljkama, ali i u drugim skupinama registrirane su: CR (kritično ugrožene svojte) - 5 svojti, EN (ugrožene svojte) - 2 svojte, VU (osjetljive svojte) - 11 svojti, NT (gotovo ugrožene svojte) - 18 svojti, DD (svojte s nedostatnim podacima) - 6 svojti, LC (najmanje zabrinjavajuća) - 7 svojti i oznaka Endem - 26 svojti zabilježenih za značajni krajobraz „Prološko blato“.

Broj biljnih svojti aralom vezanih za mediteransko područje povećava se ako raščlanimo južnoeuropejski florni element (tab. 4), gdje uočavamo najveći broj južnoeuropejsko-mediteranskih biljaka.

Analizom životnih oblika u flori značajnog krajobrazu „Prološko blato“ dobiveni su slijedeći rezultati prikazani na sl. 2. Najzastupljeniji životni oblik biljaka u flori značajnog krajobrazu „Prološko blato“ su hemikriptofiti. Po broju i udjelu biljnih svojstva slijedi životni oblik terofita.

ZAKLJUČAK

Dominantnost mediteranskog flornog elementa u flori značajnog krajobrazu „Prološko blato“ kao i veliki broj svojstva u porodici Fabaceae, te broj terofita govori o mediteranskom utjecaju i karakteru flore istraživanoga područja. Veliki dio istraživanog područja nalazi se pod utjecajem submediteranske zone i mediteransko-montanog pojasa, ali isto tako i pod utjecajem kontinentalne klime (koja prodire s okolnih planina) što se ogleda u broju svojstva južnoeuropejskog flornog elementa. U prilog ovome ide i podatak da je životni oblik hemikriptofita najzastupljeniji po broju svojstva na istraživanom području. Za vaskularnu floru značajnog krajobrazu „Prološko blato“ registrirano je 657 svojstva, od toga broja 292 svojstva nisu bile registrirane za istraživanje područje. Svojstva su razvrstane u 366 rođava i 98 porodica.

Althaea officinalis L.

Sambucus ebulus L.